

у прифронтовій зоні, Д. залишався в єпархії, підтримуючи бойовий дух серб. армії. Відвідуючи поранених бійців у Нишській військ. лікарні, заразився висипним тифом, від якого помер на 41-му році життя. 10.03.1913 похований у єпископській гробниці в кафедральному соборі м. Ниш. Коштом матері Д. з півд. сторони собору було встановлено меморіальну дошку (зруйнована під час пожежі у 2001).

Д. є автором курсу лекцій «Пророчі книги Старого Завіту» для 4-го класу Белградської ДС, а також низки статей популярного характеру з церк. археології та біблеїстики. У релігійно-публіцистичних працях особливу увагу приділяв проблемам християн. виховання дітей та молоді.

Осн. тв.: Карактер Исуса Христа (По Шафу) // Весник Српске цркве. – 1902. – Бр. 6. – С. 524–533; Бр. 7. – С. 644–649; Бр. 8. – С. 713–717; Бр. 9. – С. 848–853; Црквена археологија и њен задатак // ГлСПЦ. – 1905. – Бр. 1. – С. 27–35; Зачеци и развиће религиозних архитектурних поменика // Там само. – Бр. 3. – С. 225–234; Хришћанско и талмудистачко учење о Богу // Там само. – Бр. 5. – С. 401–411; Религиозна архитектура Истока // Там само. – Бр. 6–7. – С. 480–490; Бр. 8. – С. 577–581; Бр. 10–11. – С. 701–707; Црква и уметност : светосавски говор 1907 год. у Богословији Св. Саве протосинђела Доментијана. – Београд, 1907. – 15 с.; Лекције из Св. писма. Пророчке књиге Ст. завета : за VI разред Богословије Св. Саве. – Београд, [б. р.]. – 264 с.; Духовникове мисли // Духовна стража (Београд). – 1908. – Бр. 3. – С. 69–73; Бр. 4–5. – С. 120–122; Бр. 6–7. – С. 176–178; Бр. 8. – С. 223–225; 1909. – Бр. 5–6. – С. 158–161; Витлејемска базилика и божиће служење у њој // Там само. – Бр. 9. – С. 262–264; Бројанице // Там само. – 1909. – Бр. 2. – С. 5–6; Бр. 3. – С. 96–100; Бр. 4. – С. 136–140; Бр. 5–6. – С. 179–183; Бр. 11. – С. 346–350; Публицистички елеменат у црквеном беседништву // Там само. – Бр. 2. – С. 56–59; Бр. 3. – С. 91–93; Руски уметници у старој српској култури по црквеним споменицима // Там само. – Бр. 5–6. – С. 173–179; О јединству цркве Христове по учењу Св. писма и старијих богослова и учителя цркве (до V века) са обзиром на разлике по овом питању код католика и протестаната // Там само. – 1910. – Бр. 7–8. – С. 235–242; Записник XVIII редовне скупштине од 25–26. августа 1910. год. у ман. Букову // Там само. – Бр. 9–10. – С. 278–289; Бр. 11–12. – С. 337–341; Монаси тимочке епархије // Там само. – Бр. 11–12. – С. 334–337; Прва посланица епископа нишког Доментијана. – Београд, 1911. – 14 с.; Заповест о љубави према ближњима у Старом завету // ГлСПЦ. – 1911. – Бр. 7. – С. 119–122; Бр. 8. – С. 135–138;

Значај фресковог и мозаичног живописа у историји хришћанске Истока // Там само. – Бр. 18. – С. 291–293; Бр. 19. – С. 307–308; Деца и религија // Весник Српске цркве. – 1911. – Бр. 12. – С. 1241–1255; Скуп и развиће терминологије у учењу ап. Павла о хришћанском препорођају // Там само. – 1912. – Бр. 8. – С. 662–670; Питање о упоредним преимућствима јеврејског и грчког LXX текста Библије у руској богословској књижевности. – Београд, 1912. – 24 с.; Докази истинитости хришћанске религије по учењу апологета II. века // Весник Српске цркве. – 1913. – Бр. 2. – С. 21–24; Бр. 3. – С. 37–40.

Арх.: IP НБУВ. – Ф. 304. – Дис. 1592; ЦДИАУК. – Ф. 711. – Оп. 3. – Спр. 2266, 2500.

Опубл. дж.: Извлечение из протоколов Совета Киевской духовной академии за 1898–1899 учебный год. – К., 1899. – С. 238–240, 354–359; Извлечение из протоколов Совета Киевской духовной академии за 1899–1900 учебный год. – К., 1900. – С. 508; Мих. П., Бакон. † Епископ нишки господин Доментијан (Некролог) // ГлСПЦ. – 1913. – Бр. 7. – С. 98; Веселиновић С. М. Владика Доментијан као наставник // Там само. – С. 99; Ковачевић Д. М. Епископ Доментијан као богословски писац // Там само. – С. 99–100; Швабић П. Подушна пљеница Доментијану нишком владици // Там само. – С. 100–102; Петровић Н. Ј., др. У спомен пок. владици Доментијану // Там само. – С. 102; Јордановић Н. Метод васпитања мога васпитача // Там само. – С. 103–104; Ружицић Рад. Т. Пут к истинитој служби – успомена на пок. Еп. Доментијана // Там само. – С. 104–108; Хаџи-Видојковић Јордан. Слово на опелу блаженоупокојеног епископа нишког Доментијана 10 марта 1913 // Там само. – С. 109–110; † Епископ нишки Доментијан // Там само. – С. 110–112; † Епископ нишки Доментијан // Весник Српске цркве. – 1913. – Бр. 3–4. – С. 285–287.

Лит.: Избор и посвећење епископа Нишког, Његовог Преосвештенства Господина Доментијана // Весник Српске цркве. – 1911. – Бр. 5. – С. 454–458; Преселио се у вечност (епископ нишки Доментијан) // ГлСПЦ. – 1913. – Бр. 6. – С. 93; Сава Вуковић, еп. Српски јерарси од деветог до двадесетог века. – Београд; Подгорица; Крагујевац, 1996. – С. 172; Пилиповић Р. Сербь в богословских учебных заведениях России во второй половине XIX века – мнение царского дипломата // Русский Сборник : исследования по истории России. – Т. XIV. – М., 2013. – С. 134–135.

В. В. Бурега

ДОМЕТІАН (ГОРОХОВ Дмитро Васильович) [рос. Дометиан (Горохов Дмитрий Васильович)] (26.05[07.06].1885–20.12.1937), епископ РПЦ, випускник і помічник інспектора КДА, секретор зі студентських справ КПБА – церк. діяч, богослов.

Нар. у повітовому м. Грайворон Курської губ. (нині – адм. центр Грайворонського р-ну Белгородської обл. РФ) у сім'ї священика *. Після закінчення Белгородського ДУ (1895–99) та Курської ДС (1899–1905) навчався у КДА (1905–09). У студентські роки брав активну участь у роботі гомілетичного гуртка, керованого в. о. доц. священиком М. С. Гроссу; був одним із постійних дописувачів ж-лу «Киевские епархиальные ведомости» (протягом 1907–14 опублікував значну кількість бібліогр. оглядів, а також низку хронікальних статей, присвячених подіям академ. і єпархіального життя). Наприкінці академ. курсу захистив канд. твір «Учение буддизма о лице Будды Сакья-Муни и критический разбор его» (рукопис зберігається у ІР НБУВ), оцінений на підставі відгуку проф. С. О. Песоцького найвищим балом. Закінчив КДА зі ступ. канд. богослов'я, отримавши право на здобуття ступ. магістра на підставі захисту друкованої магістерської дис. без додаткових випробувань (ухвалу Ради КДА від 10.06.1909 затверджено митрополитом Київським і Галицьким Флавіаном (Городецьким) 19.06.1909).

Як найуспішніший студент свого випуску був залишений у КДА професорським стипендіатом (з 16.08.1909 до 16.08.1910). Спеціалізувався з предмета «вступ до кола богослов. наук» під керівництвом проф. С. О. Песоцького, виявивши себе «усердным работником». Продовжував вивчення буддійських свящ. книг (у перекладах зах. схождознавців) та іноземної і рос. фахової літ-ри, присвяченої буддизму.

З 01.08.1910 служив законовчителем зразкової школи при Київ. жін. уч-щі духовного відомства. 16.08.1911 призначений помічником інспектора КДА. З поч. 1910-х співробітничав із ж-лами «Труды Киевской духовной академии», «Руководство для сельских пастырей», «Курские епархиальные ведомости». Брав активну участь у діяльності Київ.

Дмитро
Горохов

відділу Імп. Правосл. Палестинського тов-ва; 28.12.1911 обраний його діловодом. Влітку 1914 був одним із співкерівників групи студентів рос. правосл. духовних академій (57 осіб), що здійснила паломницьку подорож до Святої Землі, побувавши у Греції, Палестині та Єгипті. Докладний звіт про цю подорож виклав у доповіді на урочистих річних зборах Київ. відділу Імп. Правосл. Палестинського тов-ва 15.03.1915, згодом опублікованій у ж-лі «Киевские епархиальные ведомости» (1915–16).

14.08.1912 подав до розгляду Ради КДА рукопис магістерської дис. «Буддизм и христианство. Опыт историко-апологетического исследования. I. Личность основателя буддизма Будды Сакья-Муни», рекомендований до друку (06.06.1914) на підставі позитивних відгуків проф. О. І. Чекановського (див.: Олександр (Чекановський)) та проф. С. О. Песоцького. За результатами захисту надрукованої праці на публічному засіданні Ради КДА від 09.03.1915 (офіц. опоненти – професори О. І. Чекановський і С. О. Песоцький) здобув ступ. магістра богослов'я (затверджений Св. Синодом 19.09.1915).

У січні 1916 був мобілізований: після закінчення Київ. Миколаївського військ.

* За даними власноручно заповненої у 1915 анкети (див.: ІР НБУВ. – Ф. 175. – № 1375. – Арк. 1).

(піхотного) уч-ща у чині прапорщика (1916) служив у діючій армії (з поч. травня 1917 – у 3-й гренадерській артилерійській бригаді; влітку 1917 отримав чин підпоручика). Демобілізувавшись наприкінці 1917, повернувся на посаду помічника інспектора КДА, яку обіймав до припинення її діяльності восени 1919 (у штатному розписі на 1918 був зазначений як помічник проректора). Після відкриття КПБА у 1920 був її секретарем зі студентських справ. На поч. 1920-х учителював.

У 1925 переїхав до Москви. Прийняв чернечий постриг у Покровському місіонерському чол. монастирі, де до 1928 служив у сані ієромонаха, виявивши себе ревним проповідником. 01.08.1928 висвячений на єпископа Арзамаського, вікарія Нижегородської єпархії.

У 1931 заарештований співробітниками ДПУ за стандартним обвинуваченням у належності до контрреволюц. організації. 18.09.1932 засуджений за статтями 58-10, 58-11 та 152 КК РСФСР на 8 років таборів. Покарання відбував у Беломоро-Балтійському виправно-трудовому таборі (станція Медвежа Гора, Карело-Фінська АРСР; нині – м. Медвеж'єгорськ, Республіка Карелія РФ). Звільнений достроково у 1933.

Як засуджений не лише за політ. статтями, а й за статтею 152 (розбещення малолітніх або неповнолітніх, вчинене шляхом розпусних дій щодо них), ухвалою Заступника Патріаршого Місцеблюстителя митрополита Сергія (Страгородського) і Тимчасового Св. Синоду від 03.10.1932 був заборонений у священнослужінні та звільнений з каф-ри єпископа Арзамаського. Після уважнішого розгляду обвинувачень Д. «в преступлении против целомудрия» Св. Синод встановив, що «имеющийся в деле и заслушанный материал, хотя и устанавливает бласженное поведение епископа Дометиана в отношении к женскому полу, но не включает в себе определенных данных к обвинению его в самом акте любодейства». На підставі цього висновку 30.11.1933 було ухвалено не позбавляти Д. священного сану, однак ви-

знати його неправоздатним до заміщення архієрейських каф-р і подовжити заборону у священнослужінні до 03.10.1935.

Після дострокового звільнення з табору мешкав у м. Рязані, де жила його сестра. 3 жовтня 1935 служив в одному з місцевих храмів. 28.08.1936 заарештований за обвинуваченням у контрреволюц. діяльності. 02.12.1936 засуджений Особливою Народою при НКВС СРСР за статтею 58-10 на 3 роки таборів.

Покарання відбував у Орлово-Розовському пункті Сибірського виправно-трудового табору (нині – на території Чебулинського р-ну Кемеровської обл. РФ). 24.11.1937 підданий арешту як буцімто «активный участник контрреволюционной военно-офицерской, повстанческой диверсионно-террористической и шпионской организации, подготовлявшей вооруженное восстание против Советской власти». 08.12.1937 рішенням Трійки НКВС у Новосибірській обл. засуджений за статтями 58-2, 58-8, 58-11 КК РСФСР до вищої міри покарання. Розстріляний у м. Маріїнську (нині – Кемеровської обл. РФ). Місце поховання невідоме.

Гол. творчий доробок Д. пов'язаний із тематикою його магістерської дис., присвяченої аналізу буддизму через призму особистості його засновника Будди Шак'ямуні (Сіддгартхи Гаутами). За оцінками фахівців, Д. вдалося створити перший у рос. наук. літ-рі та вичерпний за кількістю охоплених джерел, відомих на поч. ХХ ст., життєпис Будди Шак'ямуні і водночас «громадний документальний свод» осмислених і систематизованих відомостей про буддизм, значна частина яких не втратила своєї значущості донині.

Осн. тв.: Проповеднический кружок студентов Киевской духовной академии // КЕВ. – 1906. – № 18. – Ч. неофиц. – С. 508–510; Торжество столетия со дня освящения Киево-Подольской Добро-Николаевской церкви (13 октября 1807 – 13 октября 1907 года) // Там само. – 1907. – № 43. – Ч. неофиц. – С. 1029–1035; В защиту монашества. – К., 1911. – 22 с.; К вопросу о предмете христианской апологетики и о предмете христианского богословия вообще (Из западных богословских журналов) // ТКДА. – 1911. – № 6. – С. 303–327;

Слово в день открытия чесных мощей святителя Иоасафа Белгородского // Там само. – № 10. – С. VII–XVI; Слово в день поминовения Киевской Академией ее основателей, благотворителей и всех в ней учивших и учившихся // Там само. – 1913. – № 2. – С. 169–173; Из академической жизни // Там само. – № 7–8. – С. 555–563; О составе и деятельности Киевского отдела Императорского Православного Палестинского общества за 1912 г. // КЕВ. – 1913. – № 17. – Ч. неофиц. – С. 505–598; Буддизм и христианство. Опыт историко-апологетического исследования. I. Личность основателя буддизма Будды Сакья-Муни. – К., 1914. – [14], LVI, 464 с.; Буддизм и религия христианская // ТКДА. – 1915. – № 6. – С. 164–194; В Святой Земле (из впечатлений паломника) // КЕВ. – 1915. – № 19. – Ч. неофиц. – С. 436–442; № 20. – Ч. неофиц. – С. 453–459; № 33. – Ч. неофиц. – С. 775–779; № 45. – Ч. неофиц. – С. 1066–1069; 1916. – № 29. – Ч. неофиц. – С. 647–649; № 32–33. – Ч. неофиц. – С. 704–713; № 34. – Ч. неофиц. – С. 736–742; № 35. – Ч. неофиц. – С. 759–763.

Арх.: ІР НБУВ. – Ф. 162. – №№ 386–387; Ф. 175. – №№ 554, 1375; Ф. 216. – №№ 353–368; Ф. 304. – Дис. 2040; ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 1. – Спр. 9978, 10196, 10304, 10379, 10542, 10735; Оп. 3. – Спр. 2851, 3312, 3274.

Опубл. дж.: Извлечение из журналов Совета Киевской духовной академии за 1908–1909 учебный год. – К., 1909. – С. 372–375, 485–486, 488–490; Извлечение из журналов Совета Киевской духовной академии за 1909–1910 учебный год. – К., 1910. – С. 54–55, 646–650, 658; Извлечение из журналов Совета Киевской духовной академии за 1911–1912 учебный год. – К., 1912. – С. 730; Извлечение из журналов Совета имп. Киевской духовной академии за 1913–1914 учебный год. – К., 1914. – С. 337–357; Извлечение из журналов Совета имп. Киевской духовной академии за 1914–1915 учебный год. – К., 1915. – С. 188, 193–195; Извлечение из журналов Совета имп. Киевской духовной академии за 1915–1916 учебный год. – К., 1916. – С. 10–11; Постановления Заместителя Патриаршего Местоблюстителя и Временного при нем Патриаршего Священного Синода // ЖМП. – 1933. – № 13. – С. 144–145; Соловьев И., свящ. Неопубликованные письма из архива митрополита Сергия (Страгородского) // Церковь и время. – 2009. – № 2 (47). – Режим доступа: <https://mospat.ru/church-and-time/302>. – Назва з екрана; «Люблю Академию и всегда буду действовать во имя любви к ней...» (Письма профессора Киевской духовной академии Д. И. Богдашевского к А. А. Дмитриевскому) / вступ. статья, публ. и прим. Н. Ю. Суховой // Вестник ПСТГУ. Сер. II: История. История Русской Православной Церкви. – 2013. – Вып. 6 (55). – С. 95, 101.

Літ.: Остроумов С. Из академической жизни (Гомилетический кружок студентов Киевской духовной академии в 1906–1907 учебном году) // ТКДА. – 1907. – № 8. – С. 641–646; Курляндский И. А. Церковная часть «заговора» в Орлово-Розовском пункте Сиблага НКВД. Епископ Дометиан (Горохов). – Ч. 1. Биография. – Режим доступа: <http://igorkurl.livejournal.com/241567.html>. – Назва з екрана; Ч. 2. Следствие-1. – Режим доступа: <http://igorkurl.livejournal.com/241759.html>. – Назва з екрана; Ч. 3. Следствие-2. – Ре-

жим доступа: <http://igorkurl.livejournal.com/242422.html>. – Назва з екрана; Рабаданова Л. В. Феномен нехристианских религий в творчестве мыслителей Киевской духовной академии второй половины XIX – начала XX вв. // Глобальный научный потенциал: История, философия, социология. – 2013. – № 9 (30). – С. 44–46; Сухова Н. Ю. «Стояще бяху ноги наша во дворах твоих, Иерусалиме»: паломничества профессоров и студентов Киевской духовной академии в Святую Землю (1870–1914 гг.) // Труды КДА. – 2013. – № 18. – С. 244–248.

М. Л. Ткачук

ДОСИФЕЙ (ВАСИЧ Драгутин) [серб. Доситеј (Васић Драгутин), рос. Досифей (Васич Драгутин)] (06.[18].12.1877 *–13.01.1945), священносповідник, митрополит Серб. Правосл. Церкви, випускник КДА – церк. діяч, педагог, місіонер.

Нар. у м. Белграді (Сербія) в сім'ї купця. Навчався у Белградській ДС, за рік до закінчення якої (1899) прийняв чернецтво (1898). У 1899 перебував у Манасійському монастирі, де був висвячений на ієромонаха.

У 1900 Освітнім фондом ім. митрополита Сербського Михайла (Йовановича) направлений на навчання до КДА, яку закінчив у 1904 зі ступ. канд. богослов'я (ухвалу Ради КДА від 04.06.1904 затверджено митрополитом Київським і Галицьким Флавіаном (Городецьким) 13.06.1904). Канд. твір, визнаний Радою КДА на підставі відгуків доц. С. О. Песоцького та проф. А. І. Булгакова «очень хорошим», присвятив темі: «Действительность чуда воскресения Христа Спасителя из мертвых» (рукопис зберігається в ІР НБУВ). Продовжив вивчення богослов. і філос. наук в ун-тах Берліна та Лейпцига (Німеччина, 1904–07). Після повернення до Сербії викладав переважно філос. науки у Белградській ДС. У 1909 був направлений Мін-вом просвіти та церк. справ до Франції, де стажувався в Ун-ті Сорбонни та Вищій школі соціальних наук. З 1910 навчався в Женевському ун-ті (Швейцарія). Восени 1912 перервав навчання у зв'язку з початком 1-ї Балканської війни.

* Згідно з документами з архіву КДА (ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 3. – Спр. 2813. – Арк. 15).